

УДК 336.14:336.57:364(477)

М. І. Мальованийкандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів і кредиту,
Уманський національний університет садівництва, Україна
mihaiiii@mail.ru

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто тенденції розвитку бюджетного фінансування соціального забезпечення в Україні. Здійснено порівняльний аналіз стану фінансування в Україні та країнах ЄС і ОЕСР. Визначено основні проблеми та особливості фінансування соціального забезпечення на всіх рівнях бюджетної системи.
Ключові слова: соціальний захист, фінансове забезпечення, фінансові ресурси, бюджет, соціальна допомога.

М. И. Малеваныйкандидат экономических наук, доцент кафедры финансов и кредита,
Уманский национальный университет садоводства, Украина

СОСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ БЮДЖЕТНОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ СОЦИАЛЬНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В УКРАИНЕ

Аннотация. Рассмотрены тенденции развития бюджетного финансирования социального обеспечения в Украине. Осуществлен сравнительный анализ финансирования в Украине и странах ЕС и ОЭСР. Определены основные проблемы и особенности финансирования социального обеспечения на всех уровнях бюджетной системы.

Ключевые слова: социальная защита, финансовое обеспечение, финансовые ресурсы, бюджет, социальная помощь.

Mykhaylo Malovanyy

Ph.D. in Economics, Associate Professor, Uman National University of Horticulture, Ukraine

THE STATE AND TENDENCIES OF THE BUDGET FINANCING OF SOCIAL SECURITY IN UKRAINE

Abstract. Social security is a necessary functional element of a developed country. In current state finances crisis conditions the optimization of financial support plays the especially important role. This optimization can only exist in terms of an objective estimation of social security state. Government expenses are the components of social security financing system. On the basis of analysis, the author determines that the state social security expenses have been extremely rising during 1996-2011 in Ukraine. Consequently, the social expenses share in the master budget of the country increased for 37.04% in 2011 (compare with 21.3% in 1996). This indicates that the social directionality of the budget system is increased. In spite of increasing nominal numbers of social security financing, the author reveals its financing state in Ukraine as inappropriate. The main causes of this are: the significant quantity of social programs and subsidies are implemented without determination of precise financing sources; the low share of private means in the sources of financing; the low level of personal social advantages; the significant amount of transfers in natural form etc. The author performs the comparative analysis of social security state expenses structure due to the functions. The analysis determines the significant deviation in favor of retirement support. The main burden of social security program financing is put on the local budgets which don't have the sufficient amount of own financial resources. The author considers the main problems of social security financing on the local level. The performed research gives the conclusion that the present system of social security state financing in Ukraine is inefficient and burdensome for the state finances. The main tendencies of its reformation should be: changes of inter-budget proportions, optimization of financial flows, a decrease and an overview of the significant share of subsidies and advantages, an increase of control of targeted sources usage.

Key words: social security; financial support; financial resources; budget; social aid.

JEL Classification: H53, H55, H61, H72

Постановка проблеми. Проведення соціальної політики, спрямованої на забезпечення повноцінного розвитку людини, реалізації її інтелектуального і професійного потенціалу, сьогодні є однією з головних функцій держави. Важливе місце при цьому займає розвинена система соціального захисту, фінансове забезпечення якої значною мірою здійснюється за рахунок державних коштів. Частка бюджетних витрат на соціальний захист у різних країнах хоч і відрізняється залежно від моделі соціального захисту, економічного та соціального розвитку, механізму перерозподілу ВВП, проте всюди складає близько 20–40% усіх державних витрат. Можна стверджувати, що нині державна система соціального захисту є необхідною для стабільного функціонування сучасного суспільства. Це обумовлюється, насамперед, існуванням значної кількості людей (інваліди, малозабезпечені верстви населення, багатодітні сім'ї та ін.), що потребують різного роду соціальної допомоги, але яким ні суспільні, ні комунальні, ні інші подібні організації не мають змоги запропонувати достатній рівень соціальної підтримки. З цих та інших причин державні соціальні програми є єдиними й універсальними для всіх категорій населення. Вони покликані не лише пом'якшувати наслідки різного роду соціальних ризиків, а й сприяти усуненню на рівні держави таких циклічних явищ, як економічна криза, безробіття, інфляція тощо, які прямо

впливають на добробут населення. Відтак в умовах демографічної і світової фінансової кризи надзвичайно важливим для стабільного забезпечення соціального захисту не лише в Україні, а й у більшості розвинених країн світу є ефективне бюджетне фінансування соціальних програм.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема фінансового забезпечення соціального захисту сьогодні притаманні більшості розвинутих країн світу. Тому проблемні аспекти формування та використання фінансових ресурсів соціального захисту знайшли своє відображення у працях як вітчизняних учених – Н. П. Борецька [1], С. О. Корецька [2], О. В. Макарова [3], М. В. Мальчик [4], О. О. Молдаван [5], А. А. Сидорчук [6], В. Б. Тропіна [7] та ін.; так і зарубіжних науковців і практиків – В. В. Антропов (V. Antropov) [8], В. Д. Роїк (V. Roik) [9], М. Цічон (M. Cichon), В. Шольз (W. Scholz), А. ван де Меерендонк (A van de Meerendonk), К. Хагемеєр (K. Hagemeyer), Ф. Бертраноу (F. Bertranou), П. Пلامондон (P. Plamondon) [10], Р. Хольцман (R. Holzmann) [11], С. Девєро (S. Devereux) [12] та ін. Проте, зважаючи на погіршення демографічної та економічної ситуації у світі, ця проблема потребує постійного дослідження з урахуванням сучасних соціально-економічних тенденцій розвитку суспільства і державних фінансів.

Мета статті – оцінка стану та тенденцій розвитку бюджетного фінансування соціального забезпечення в Ук-

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

раїні, визначення основних проблем та розробка шляхів його подальшого розвитку.

Основні результати дослідження. В Україні в державних витратах соціальні видатки завжди займали провідне місце, а бюджет країни (державний і місцевий) був одним із основних джерел фінансування системи соціального захисту. Протягом останніх років у нашій країні відбувається поступове зростання видатків на соціальне забезпечення та охорону здоров'я (рис. 1).

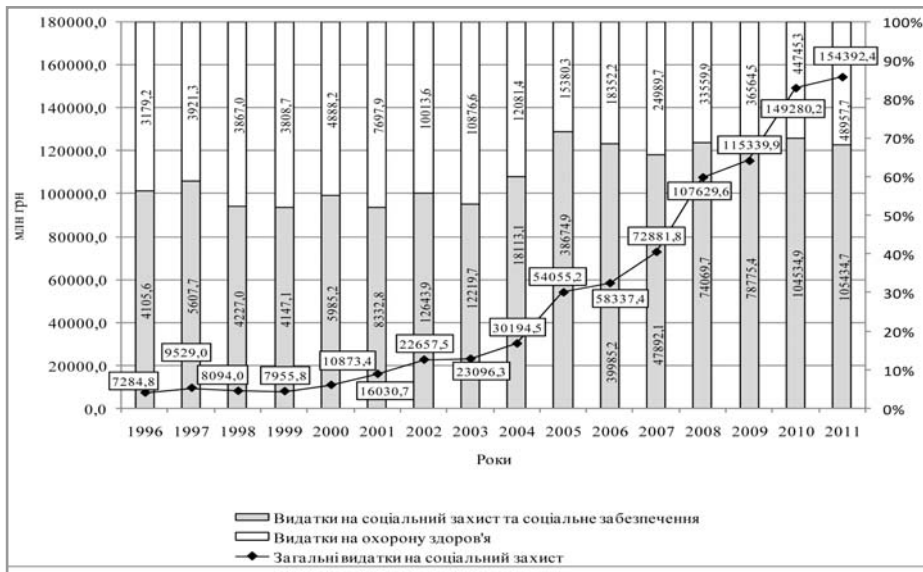

Рис. 1. Динаміка та структура соціальних видатків у Зведеному бюджеті України
Джерело: Розраховано автором на основі даних Державної казначейської служби України [19]

За аналізований період величина соціальних видатків у Зведеному бюджеті України зросла від 7 284,8 млн. грн. у 1996 р. до 154 392,4 млн. грн. у 2011 р., або у 21,19 раза. При цьому відбулося поступове збільшення частки видатків, які спрямовуються на фінансування програм соціального захисту та соціального забезпечення. Якщо в 1996 р. питома вага цих видатків становила 56,4% соціальних видатків Зведеного бюджету України, то у 2011 р. – 68,3%. Проте окреслену тенденцію, на нашу думку, не можна інтерпретувати однозначно. З одного боку, соціалізація витратної частини бюджетів є позитивним явищем, оскільки, зменшуючи бідність шляхом надання різних видів соціальних допомог та пільг, держава забезпечує покращення соціально-економічного стану населення, що сприятливо позначається на економічному розвитку країни у цілому. З другого боку, багато видів соціальних допомог і пільг є неефективними, що збільшує непродуктивне навантаження на державні фінанси та створює значні перекоси в соціальній політиці, коли певна частина фінансових ресурсів використовується без урахування основних цілей соціального захисту (боротьба із бідністю, зменшення нерівності в доходах, підвищення добробуту населення тощо).

Фінансове забезпечення соціального захисту в Україні здійснюється державою як через безпосередню виплату різного роду соціальних допомог (у грошовій чи натуральній формі), так і шляхом фінансування закладів соціального захисту населення, які безоплатно надають громадянам різноманітні послуги. Основними джерелами фінансових ресурсів при цьому виступають кошти державного та місцевих бюджетів, а також власні кошти закладів соціального захисту, які вони можуть отримувати від надання певних платних послуг або від спонсорів.

Повноваження щодо фінансування тих чи інших видатків розподіляються між бюджетами різних рівнів згідно із Бюджетним кодексом України. Розмежування видатків відбувається на основі принципу субсидіарності з урахуванням критеріїв повноти надання послуги та наближення

її до безпосереднього споживача. Частина соціальних видатків фінансується із державного бюджету, а частина – із місцевих. Центральна влада відповідає за фінансування соціальних програм, які мають загальнодержавне значення. На локальному рівні фінансування здійснюється через місцеві органи влади, які в ході реалізації соціальних програм можуть найбільш повно враховувати соціально-економічні, культурні та історичні особливості регіону.

У структурі видатків Державного бюджету України ви-

трати на соціальне забезпечення є одними із найбільших: у 2011 р. вони становили 19,05% усіх видатків (тоді як на охорону здоров'я виділялося 3,07%, на освіту – 8,17%) та протягом досліджуваного періоду мали тенденцію до зростання. Упродовж 2003–2011 рр. витрати на соціальний захист і соціальне забезпечення збільшилися від 6 815,6 млн. грн. у 2003 р. до 63 540,2 млн. грн. у 2011 р. Особливо стрімке зростання спостерігалося у 2005 р. – на 19 390,5 млн. грн., або у 2,6 раза (таке зростання пов'язано зі збільшенням видатків бюджету на пенсійні виплати та соціальні допомоги). Особливістю фінансування соціального захисту і соціального забезпечення із Державного бюджету України є невинний ріст частки витрат на виплату пенсій та покриття дефіциту Пенсійного фонду України. Водночас, спостерігається поступове зростання в Державному бюджеті України загальної частки видатків

на соціальний захист і соціальне забезпечення. Якщо у 2003 р. вони становили 12,14%, то у 2011 р. – 19,05% усіх витрат, або збільшилися на 6,91%.

В Україні фінансування соціальних видатків рівномірно розподілено між державним і місцевими бюджетами. При цьому фінансування соціальних послуг, які безпосередньо споживає населення, здебільшого здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів (рис. 2). Слід відмітити, що частка соціальних видатків, які фінансуються із місцевих бюджетів, з кожним роком зростає. Якщо у 2002 р. лише 56,54% усіх витрат на соціальний захист та соціальне забезпечення фінансувалося із місцевих бюджетів, то у 2011 р. – 88,91%. Одночасно збільшується і абсолютний розмір соціальних видатків. У 2011 р. він дорівнював 41 894,5 млн. грн. проти 5 724,9 млн. грн. у 2002 р.

Тенденції щодо зростання фінансування соціальних потреб за рахунок коштів місцевих органів влади є загальносвітовими. У сучасній світовій практиці, особливо у країнах Європи, дедалі більшої ваги у вирішенні соціальних програм набувають органи місцевого самоврядування. Проте в Україні, на відміну від європейських країн, широкі повноваження щодо соціального захисту не забезпечені відповідними власними джерелами фінансування. В Україні протягом 2000–2012 рр. склалася стійка тенденція до зменшення питомої ваги власних і закріплених доходів місцевих бюджетів у загальному їх обсязі. Якщо у 2000 р. частка доходів місцевих бюджетів без урахування міжбюджетних трансфертів становила 76,6%, то у 2003 р. – 65,8%, у 2005 р. – 61,1%, у 2006 р. – 52,6%, у 2009 р. – 52,8%, у 2011 р. – 47,7%. Отже, значна частина податкових надходжень, що збирається в Україні, спрямовується до Державного бюджету, а закріплені за місцевими бюджетами джерела фінансових ресурсів є невеликими і покривають не більш як 50% усіх видатків.

Ситуація, що склалася, враховуючи тенденцію посилення централізації бюджетних коштів, негативно позначається як на рівні, так і на повноті фінансування соціальних витрат на місцях. На думку Корецької С. О., за таких

умов місцеві органи влади починають або скорочувати соціальні програми, або здійснювати різні форми соціального захисту населення без відповідного обґрунтування й підкріплення їх місцевими ресурсами [2, с. 229]. Як наслідок, знижуються якість соціальних послуг та ефективність соціальних виплат.

Оскільки доходів місцевих бюджетів не вистає для того, щоб повною мірою забезпечити фінансування всіх соціальних програм, які делегувала держава органам місцевого самоврядування, значна частина цих програм фінансується за рахунок міжбюджетних трансфертів. Протягом аналізованого періоду розмір міжбюджетних трансфертів, що передаються місцевим бюджетам, зріс від 9 039 млн. грн. у 2002 р. до 94 875 млн. грн. у 2011 р. Наслідком цього є посилення залежності місцевих бюджетів від коштів, що надходять від Державного бюджету України (рис. 3).

Якщо у 2003 р. частка міжбюджетних трансфертів у доходах місцевих бюджетів складала 34,1%, то у 2011 р. – 52,3%. Оскільки основна частина виплат за цими видами допомог покладена саме на місцеві бюджети, то рівень їх фінансування за рахунок власних надходжень є надзвичайно низьким. У 2011 р. коштами місцевих бюджетів було покрито лише 14,02% потреби. Однією із проблем фінансування витрат на соціальний захист і соціальне забезпечення є те, що міжбюджетні трансферти не завжди виділяються в повному обсязі. Основною причиною цього, на думку багатьох науковців [3; 5; 7; 13; 14; 15], є недосконалість міжбюджетних відносин у царині фінансування покладених на місцеві органи влади повноважень щодо здійснення різного роду соціальних виплат та програм.

Ми цілком погоджуємося з думкою професора Салиги С. Я. [16], що сучасна практика планування фінансових ресурсів призводить до надмірної децентралізації і неефективного функціонування системи соціального захисту на місцевому рівні. Через дефіцит фінансових ресурсів на виплату соціальних допомог та пільг, які враховуються при розрахунку міжбюджетних трансфертів, місцеві органи влади не мають можливості достатньою мірою фінансувати соціальні заходи місцевого значення. Відтак згортаються програми з надання соціальних послуг у межах міської громади. Водночас такі програми є найбільш ефективними за своїм цільовим призначенням, оскільки вони спрямовані на задоволення потреб безпосередньо тих категорій населення, яким необхідні ці послуги.

Не менш важливою проблемою сучасного фінансування соціального захисту, особливо на місцевому рівні, є недостатня його ефективність, що виявляється у виплаті соціальних допомог населенню, яке, з точки зору рівня добробуту, їх не потребує. Це відбувається через наявність у системі соціального захисту України значної кількості натуральних трансфертів і різноманітних соціальних пільг.

Система соціальних пільг у нашій країні – надзвичайно розгалужена та охоплює, за підрахунками експертів [17], від 25–50% населення. За різними оцінками, вартість пільг, що повинні надаватися згідно із чинним законодавством, складає від 19 до 29 млрд. грн. Проте лише незначна частина цих пільг реально фінансується із Державного бюджету [18]. Отже, більшість встановлених законодавством пільг є декларативними, їх фінансування із бюджетних коштів або взагалі не здійснюється, або здійснюється в недостатньому обсязі чи несистематично.

З огляду на це на місцевому рівні негайного вирішення, на нашу думку, потребують такі питання: удосконалення міжбюджетних відносин у напрямі збільшення повноважень місцевих органів влади при розрахунку потреби у фінансових ресурсах для соціального захисту населення;

Рис. 2. Динаміка зміни абсолютного та відносного розміру витрат на соціальний захист і соціальне забезпечення за рівними бюджетної системи

Джерело: Розраховано автором на основі даних Державної казначейської служби України [19]

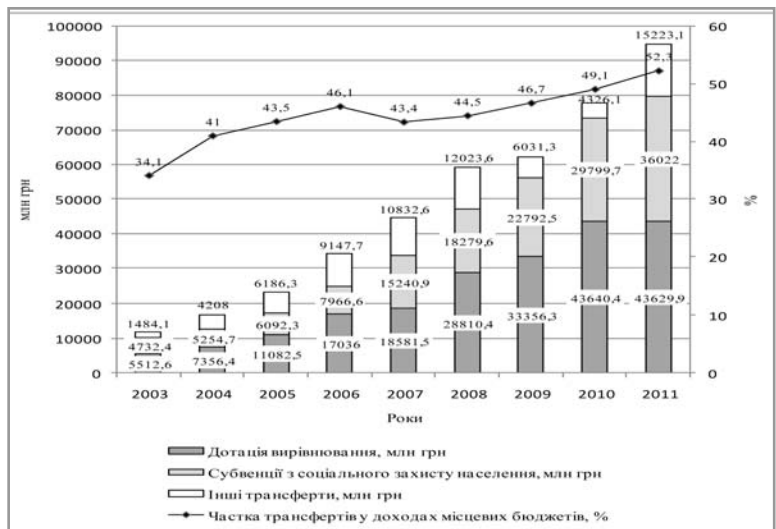

Рис. 3. Динаміка трансфертів із Державного бюджету до місцевих бюджетів, 2003-2011 рр.

Джерело: Розраховано автором на основі даних Державної казначейської служби України [19]

посилення адресності соціальної допомоги і підвищення ефективності її використання; перегляд критеріїв визначення майнового стану сім'ї; формування на місцевому рівні баз даних одержувачів усіх видів соціальних допомог та їх подальше передання до Державного реєстру осіб, які користуються або мають право на відповідні соціальні виплати, допомоги і пільги; більш широке залучення громадських організацій до соціального захисту окремих категорій населення; створення ефективної системи моніторингу витрачання коштів на соціальний захист та визначення ефективності відповідного виду соціальної допомоги, послуги чи пільги.

Висновки. Таким чином, бюджетне фінансування соціального забезпечення в Україні характеризується наявністю значної кількості проблем, особливо на місцевому рівні. Поліпшення фінансового забезпечення соціального захисту неможливе без зміцнення фінансової бази та підвищення фінансової незалежності місцевих бюджетів. Державна система фінансування соціальних виплат, пільг і допомог залишається однією з основних складових всезагальної та комплексної системи соціального захисту України. Проте криза державних фінансів, негативна демографічна й економічна ситуація як в Україні, так і у світі вимагає поступової зміни підходів до організаційних прин-

цигів надання та фінансування державної соціальної допомоги. Зростання кількості різноманітних соціальних допомог і пільг на тлі появи нових форм соціальних ризиків, посилення маргіналізації населення, різноспрямованості інтересів платників податків та внесків і тих, хто має право на соціальні допомоги за рахунок держави, – усе це може стати каталізатором негативних явищ як в економічному, так і в соціальному житті суспільства. Водночас, на нашу думку, оптимізація державних витрат на соціальний захист не повинна негативно позначатися на бідних верствах населення, їх добробуті та доступі до соціальних допомог і послуг.

Література

1. Борецька Н. П. Соціальний захист населення на сучасному етапі: стан і проблеми / Н. П. Борецька. – Донецьк : Янтра, 2001. – 352 с.
2. Корецька С. О. Соціальна політика України: теорія, методологія, механізми реалізації : монографія / С. О. Корецька. – Донецьк : Юго-Восток, 2010. – 445 с.
3. Макарова О. В. Державні соціальні програми: теоретичні аспекти, методика розробки та оцінки : монографія / О. В. Макарова. – К. : Лира-К, 2004. – 328 с.
4. Мальчик М. В. Становлення соціального захисту та суспільного добробуту громадян в Україні : монографія / М. В. Мальчик. – Донецьк : Інститут економіки промисловості, 2007. – 228 с.
5. Молдован О. О. Державні фінанси України: досвід та перспективи реформ : монографія / О. О. Молдован. – К. : НІСД, 2011. – 380 с.
6. Сидорчук А. А. Оцінка збалансованості фінансових ресурсів державного соціального страхування / А. А. Сидорчук // Наука і економіка. – 2010. – № 2 (18). – С. 76–82.
7. Тропіна В. Б. Фіскальне регулювання соціального розвитку суспільства / В. Б. Тропіна. – К. : НДФІ, 2008. – 368 с.
8. Антропов В. В. Соціальна заштита в країнах Європейського Союзу. Історія, організація, фінансування, проблеми / В. В. Антропов. – М. : Економіка, 2006. – 271 с.
9. Роик В. Д. Основи соціального страхування / В. Д. Роик. – М. : Анкіл, 2005. – 256 с.
10. Cichon M. Financing social protection. Quantitative Methods in Social Protection / M. Cichon; W. Scholz; A. van de Meerendonk; K. Hagemeyer, et al. – Geneva : International Social Security Association, 2004. – 663 p.
11. Holzmann R. Social Risk Management: A New Conceptual Framework for Social Protection, and Beyond / Robert Holzmann, Steen Jurgensen // International Tax and Public Finance. – 2001. – Vol. 8(4). – P. 529–556.
12. Devereux S. Using Technology to Deliver Social Protection: Exploring opportunities and risks / S. Devereux, K. Vincent // Development in Practice. – 2011. – No 20(3). – P. 367–379.
13. Лободіна З. М. Вплив місцевих бюджетів на соціально-економічний розвиток територій в Україні : проведення бюджетної реформи / З. М. Лободіна // Інноваційна економіка. – 2012. – № 9. – С. 124–128.
14. Бубенко П. Т. Бюджетне фінансування соціальних гарантій населення України: нові стандарти соціального забезпечення / П. Т. Бубенко, О. Б. Снісаренко, В. В. Ротару // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі : проблеми теорії та практики. – 2008. – № 4(4). – С. 27–40.
15. Герасименко Г. В. Напрями модернізації фінансового забезпечення системи соціальної підтримки населення України / Г. В. Герасименко // Механізм регулювання економіки. – 2011. – № 4. – С. 180–188.
16. Салига С. Я. Аналіз реалізації соціальних пріоритетів бюджетної політики в Україні / С. Я. Салига, В. М. Гельман // Вісник Запорізького національного університету. – 2008. – № 1(3). – С. 129–136.
17. Нечай А. Аналіз соціальних пільг в Україні : аналітичний огляд, підго-

товлений для представництва Світового банку в Україні / А. Нечай. – К. : Центр громадської експертизи, 2009. – 104 с.

18. Чорній Л. Система соціального захисту та соціального забезпечення в Україні. Реальний стан та перспективи реформування : аналіт. звіт / [Любомир Чорній, Ольга Романюк, Кирило Романовський та ін.]. – К. : Центр громадської експертизи, 2009. – 104 с.

19. Довідка про виконання Державного бюджету України за 2003–2011 роки [Електронний ресурс] / Державна казначейська служба України. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/23596>

Стаття надійшла до редакції 28.05.2013

References

1. Boretska, N. P. (2001). *The population's social security on the present stage: the state and the problems*. Donetsk: Yantra (in Ukr.).
2. Koretska S. O. (2010). *The social policy of Ukraine: theory, methodology, mechanism of realization*. Donetsk: Yugo-Vostok (in Ukr.).
3. Makarova O. V. (2004). *The state social programs: theoretical aspects, method of development and estimation*. Kyiv: Lira-K (in Ukr.).
4. Malchuk, M. V. (2007). *The formation of social security and public welfare of Ukrainian citizens*. Donetsk: Institute of Industrial Economics (in Ukr.).
5. Moldovan, O. O. (2011). *The state finances of Ukraine: experience and perspectives of reforms*. Kyiv: NISD (in Ukr.).
6. Sydorochuk, A. A. (2010). Estimation of balance of the state social insurance financial resources. *Science and Economics*, 2(18), 76-82 (in Ukr.).
7. Trofina, V. B. (2008). *Fiscal regulation of public social development*. Kyiv, NDFI (in Ukr.).
8. Antropov, V. V. (2006). *Social security in the EU countries. History, organization, financing, problems*. Moscow: Economics (in Russ.).
9. Roik, V. D. (2005). *The basics of social insurance*. Moscow: Ankil (in Russ.).
10. Cichon, M., Scholz, W., van de Meerendonk et al. (2004) *Financing social protection. Quantitative Methods in Social Protection*. Geneva: International Social Security Association.
11. Holzmann, R., & Jurgensen, S. (2001). Social Risk Management: A New Conceptual Framework for Social Protection, and Beyond. *International Tax and Public Finance*, 8(4), 529-556.
12. Devereux, S., & Vincent, K. (2011). Using Technology to Deliver Social Protection: *Exploring opportunities and risks*. *Development in Practice*, 20(3), 367-379.
13. Lobodina Z. M. (2012). Influence of the local budgets on the social-economic development of territories in terms of the budget reform implication. *Innovative Economics*, 9, 124-128 (in Ukr.).
14. Bubenko, P. T., Snisarenko, O. B., & Rotaru, V. V. (2008). Budgetary financing of the Ukrainian population's social guarantees: new standards of social support. *Economics and Management of Machinery Branch Companies: problems of theory and practice*, 4(4), 27-40 (in Ukr.).
15. Gerasymenko, G. V. (2011). The tendencies of modernization of the Ukrainian population social security financial system. *Mechanism of Economy Regulation*, 4, 180-188 (in Ukr.).
16. Salyga S. J., & Gelman, V. M. (2008). The analysis of budget policy social priorities realization in Ukraine. *Herald of Zaporizhzhya National University*, 1(3), 129-136 (in Ukr.).
17. Nechay, A. (2009). *The analysis of social subsidies in Ukraine (The Analytical Report, prepared for The World Bank representative in Ukraine)*. Kyiv: Centre of Public Expertise (in Ukr.).
18. Chomyi, L., Romanyuk, O., Romanovsky, K. et al. (2009). *The social security and social support system in Ukraine. The present state and the perspectives of reformation (The Analytical Report)*. Kyiv: Centre of Public Expertise (in Ukr.).
19. State Treasury Service of Ukraine (2011). *Information on the State Budget of Ukraine for 2003-2011*. Retrieved from <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/23596> (in Ukr.).

Received 28.05.2013

Щодо публікації наукових статей у науковому фаховому журналі «Економічний часопис-XXI»

Шановні колеги!

Журнал «Економічний часопис-XXI» – визнане в Україні та за кордоном науково-аналітичне видання, засноване у 1996 році. Засновниками журналу «Економічний часопис-XXI» є Інститут суспільної трансформації та Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України.

Науковий журнал «Економічний часопис-XXI» входить до переліку фахових видань з економічних та політичних наук (Постанова Президії ВАК України №1-05/3 від 14.04.2010 р.).

Пропонуємо науковцям, викладачам, аспірантам, докторантам публікувати свої наукові статті та результати дисертаційних досліджень у науковому фаховому журналі «Економічний часопис-XXI».

Вимоги до наукових статей викладені в Інтернеті за лінком: <http://soskin.info/ea/avtory.html>